

Nr 118

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande av förvaltningsbyggnad i kvarteret Garnisonen i Stockholm jämte motioner.

(5:e avd.)

Propositionen

I propositionen nr 118 har Kungl. Maj:t under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 22 mars 1968 föreslagit riksdagen att till Uppförande av förvaltningsbyggnad i kvarteret Garnisonen i Stockholm för budgetåret 1968/69 på kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 52 000 000 kr.

I propositionen föreslås att en förvaltningsbyggnad skall uppföras i kvarteret Garnisonen i Stockholm för att tillgodose behovet av lokaler för den statliga förvaltningen. Byggnaden är projekterad som ett generellt kontorshus med lokaler för ca 2 800 anställda. Det är emellertid möjligt att genom endast vissa smärre ändringar och kompletteringar utforma byggnaden på sådant sätt att riksdagens behov av provisoriska lokaler från början av år 1971 kan tillgodoses inom denna. Omkring två femtedelar av byggnaden beräknas härvid behöva tas i anspråk för riksdagens räkning. Byggnadsarbetena måste igångsättas redan i början av budgetåret 1968/69 om lokalerna skall bli färdiga i tid.

Med hänsyn till lokalsituationen för den statliga förvaltningen i Stockholmsområdet förutsätts att byggnaden uppförs och arbetena därmed påbörjas under nästa budgetår även om riksdagen skulle besluta om en annan förläggning av sina provisoriska lokaler.

Kostnaderna för uppförandet av byggnaden beräknas till 169 milj. kr., vartill kommer ca 2 milj. kr. för evakueringskostnader och 3 milj. kr. för att i förekommande fall anpassa byggnaden efter riksdagens behov. För nästa budgetår behövs 52 milj. kr. Detta belopp föreslås anvisat under ett särskilt investeringsanslag.

Motionerna

I detta sammanhang har utskottet behandlat dels de likalydande motionerna I: 960 av herr *Nils-Eric Gustafsson m. fl.* samt II: 1218 av herrar *Sundkvist* och *Persson* i Heden vari hemställts att riksdagen måtte dels avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 118, dels besluta att

hos Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag angående lokalisering av statlig verksamhet utanför Stockholms-regionen,

dels de likalydande motionerna I: 961 av herr *Holmberg m. fl.* och II: 1217 av herr *Bohman m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 118.

Utskottet

Av statsrådsprotokollet framgår att civila statliga myndigheter för vilkas lokalförsörjning byggnadsstyrelsen svarar för närvarande disponerar ca 13 500 kontorsrum inom Stockholms-området. Härav ligger endast ca 7 400 i hus som ägs av staten. Återstoden eller drygt 6 000 rum utgörs av förhyrda lokaler. Under den senaste tioårsperioden har den del av lokalbehovet som täcks genom förhyrningar ökat från ca 23 procent år 1957 till drygt 45 procent för närvarande.

Mot bakgrunden av lokalsituationen inom Stockholms-området föreslås i propositionen att en förvaltningsbyggnad skall uppföras i kvarteret Garnisonen på Östermalm. Byggnaden, som är projekterad som ett generellt kontorshus med lokaler för ca 2 800 anställda, omfattar en totalyta av ca 140 000 m², en rumsyta av ca 97 500 m² och en byggnadsvolym av ca 500 000 m³. I källarplanen skall enligt propositionen inrymmas ca 1 200 parkeringsplatser.

Av statsrådsprotokollet framgår att byggnadsstyrelsen beräknat kostnaderna för uppförandet av förvaltningsbyggnaden till 169 milj. kr. i prisläget den 1 april 1967, vartill kommer ca 2 milj. kr. för vissa evakueringskostnader. Om riksdagens lokaler förläggs till byggnaden beräknas uppstå en merkostnad av 3 milj. kr.

I motionerna I: 960 och II: 1218 samt I: 961 och II: 1217 hemställs att riksdagen avslår Kungl. Maj:ts förslag. I förstnämnda motioner framställs därutöver yrkande beträffande utredning och förslag om lokalisering av statlig verksamhet utanför Stockholms-regionen.

Vad först beträffar sistnämnda yrkande har departementschefen understrukit angelägenheten av att möjligheterna till lokalisering utanför Stockholms-området av statlig verksamhet i ökad utsträckning prövas. Utskottet kan helt ansluta sig till denna uppfattning. Då frågan om att förlägga statliga ämbetsverk och annan statlig verksamhet till orter utanför Stockholms-området relativt nyligen har undersökts av lokaliseringsutredningen rörande statlig verksamhet anser utskottet det för sin del föga meningsfullt att nu göra en förnyad utredning i ärendet. Utskottet avstyrker därför ifrågavarande motionsyrkande.

Utskottet anser det i likhet med departementschefen önskvärt att lokalbehovet i större utsträckning än för närvarande täcks genom lokaler i statens egna fastigheter. Även om en viss utflyttning kan komma till stånd är uppenbarligen lokalsituationen för den civila förvaltningen i Stockholm så-

dan att den planerade förvaltningsbyggnaden bör uppföras och det oberoende av om riksdagen skall provisoriskt inrymmas där eller ej.

Utskottet tillstyrker sålunda Kungl. Maj:ts förslag om förvaltningsbyggnad i kvarteret Garnisonen och avstyrker motionerna I: 960 och II: 1218 — såvitt nu är i fråga — samt I: 961 och II: 1217. Mot vad i propositionen anförts och föreslagits beträffande investeringsanslag för nästa budgetår har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen avslår motionerna I: 960 och II: 1218 i vad de avser viss utredning,

2. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 960 och II: 1218, såvitt nu är i fråga, samt I: 961 och II: 1217 till *Uppförande av förvaltningsbyggnad i kvarteret Garnisonen i Stockholm* för budgetåret 1968/69 på kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond anvisar ett investeringsanslag av 52 000 000 kr.

Stockholm den 14 maj 1968

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Närvarande: se under utlåtandet nr 117.

Reservationer

1) av herrar *Virgin* (h), *Axel Andersson* (fp), *Kaijser* (h), *Nyman* (fp), *Ottosson* (h), *Thorsten Larsson* (cp), *Johan Olsson* (cp), *Bohman* (h), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Tobé* (fp), *Björkman* (h), *Sjönell* (cp) och *Sterne* (fp) som anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 6 som börjar med »Vad först» och slutar med »ifrågavarande motionsyrkande» bort ersättas med text av följande lydelse:

»Vad först beträffar sistnämnda yrkande anser utskottet det angeläget att möjligheterna att förlägga statliga ämbetsverk och annan statlig verksamhet till orter utanför Stockholms-regionen ånyo prövas.

De av lokaliseringstudredningen rörande statlig verksamhet framlagda förslagen och rekommendationerna har nämligen enligt utskottets mening inte gett tillfredsställande resultat.

Då nämnda utredning relativt nyligen slutförde sitt arbete anser utskottet det nu inte erforderligt med en ny utredning utan förordar i stället att en särskild arbetsgrupp tillsättes inom Kungl. Maj:ts kansli för att företaga

en skyndsam och förnyad översyn. Förslag i ärendet bör sedan föreläggas riksdagen utan onödigt dröjsmål.»

dels att utskottets hemställan under 1. bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen i anledning av motionerna I: 960 och II: 1218, såvitt nu är i fråga, ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört rörande lokalisering av statlig verksamhet utanför Stockholms-regionen,»

2) av herrar *Virgin* (h), *Axel Andersson* (fp), *Kaijser* (h), *Nyman* (fp), *Ottosson* (h), *Thorsten Larsson* (cp), *Johan Olsson* (cp), *Bohman* (h), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Björkman* (h), *Sjönell* (cp) och *Sterne* (fp) som anser att utskottet bort avslå Kungl. Maj:ts förslag och att därför

dels den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med »Utskottet anser» och på s. 7 slutar med »till erinran» bort ersättas med text av följande lydelse:

»Inga delade meningar torde råda om angelägenheten av att den statliga verksamhetens lokalfrågor får en tillfredsställande lösning och utskottet är vidare ense med departementschefen om det önskvärda i att lokalbehovet i större utsträckning än för närvarande täcks genom lokaler i statens egna fastigheter.

I likhet med motionärerna anser emellertid utskottet det ur miljösynpunkt olämpligt att spränga in en förvaltningsbyggnad med lokaler för ca 2 800 anställda i ett område som främst borde vara förbehållet för bostäder.

Utskottet vill erinra om att byggnadsnämnden i Stockholm anser att den föreslagna 300 meter långa och 23—24 meter höga fasaden inger stora betänkligheter liksom de störningar som den ökade biltrafiken i området kommer att medföra för omkringliggande bostäder.

Till följd bl. a. av den negativa inverkan som ifrågavarande byggnad kommer att ha på miljön i ett utpräglat bostadsområde avstyrker utskottet Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag. Enligt utskottets mening bör snarast möjligt alternativ prövas för att inom av staten ägda fastigheter — befintliga eller nyuppförda — tillgodose lokalbehoven för den statliga verksamhet som oundgängligen måste vara lokaliserad till Storstockholms-området. Härvid bör beaktas att den fortgående kontoriseringsen i innerstaden inger allvarliga betänkligheter ur såväl trafik- som trivselsynpunkt och att därför en avvägning mellan olika intressen bör beaktas vid den fortsatta planeringen av statliga förvaltningsbyggnader.»

dels utskottets hemställan under 2. bort ha följande lydelse:

»2. att riksdagen med bifall till motionerna I: 960 och II: 1218, såvitt nu är i fråga, samt I: 961 och II: 1217 avslår Kungl. Maj:ts förslag.»